

mače žlica – to zmeša. Zunanji pritisk si predstavljam kot pretirano ambiciozne starše ali željo po pohvali. Čeprav bi v resnici moral biti razlog razvijanje znanja in širjenje obzorij, čeprav je to resničen kliše.

Vsak uspeh bi moral biti trenutek, ko ugotoviš, da si v resnici dober, da imaš to rad – in ne kot pravi Veronika: »... da je uspeh najpomembnejša stvar pod soncem, da je najpomembnejše zmagovati (in imeti čim več), ne pa to, kdo si. S to retoričnostjo pokaže obup med ljudmi, ki so nehali slediti sami sebi in začeli iskati to, kar lahko ponudijo družbi. Ona si iskanje predstavlja kot: »Umetnost in življenje – da sam izkusiš stvari, si jih poizkusiš razložiti in ne slediš množici kot ovca v čredi.«

»Tu je, da nas spomni, da niste vaš šolski uspeh, priljubljenost, bodoči poklic, temveč tudi osebnost.«

Naj nas ne bo strah pasti, da nihče ni popoln. Poezija bo razžarila tiste besede, ki so resnične, iskrene.

Ne tistih puhlih, ki vam toliko obljublajo, pa ne prinesejo ničesar.

»In da bi v življenju vedno znali najti poezijo, in v njej prostor za pristno.« Pristno. Ne umetne Potemkinove vasi, ki jo postavljamo kot masko o popolnem Jaz med družbo in sebe.

Nagovor mi je bil bližji kot poezija, saj mi je bilo zaradi življenjskih izkušenj težko prebirati vrstice, in sem morala najti sebe, če sem želela dobro razumeti, kaj mi pesnica sploh sporoča, da to ni kritika mene, temveč družbe in kako ji jaz lahko pomagam postati boljša. Sprva sem jo doživljala tako turobno in melanholično. Bolj proti koncu pa kot pomoč vsem, ki še premorejo kaj dobrega.

Ko sem zaključila prvi letnik srednje šole, sem bila prepričana, da vem, kdo sem, kaj hočem postati, koliko otrok hočem. Da vem, kdo sem. Potem pa je cela kitica obrnila nebo nad glavo. Zame se je začelo potovanje do Itake, svobode in šepetov v sanjah. »Kdo si?«

Zašumel je zadnji list, ki sem ga obrnila v knjigi. Zaječala je platnica, ko sem jo zaprla. V meni so odzvanjali verzi, kot ključ so čakali na okenski polici ali pred predpražnikom vrtnih vrat, da sem si odprla, ko sem se vrnila, končno našla svoj dom, svojo Itako. In da je morda čas: »Da poletita ptici?«

Zala Špoljar Slivnik | Šolski center Ravne na Koroškem, Gimnazija, gimnazijski program, 1. in 2. letnik

Mentorica | **Natalija Naama Isak**

Pesem poustvarjajo bralci. In pesem vas vedno potihem vpraša: »Kdo ste?«

Pesem je vzporeden svet. Je morje, ki vedno valovi pod površjem in ki zmeraj išče luknje, da bi lahko privrela na dan. Je prostor, je čar. Je velika mreža, ki vedno znova čaka, da jo najdemo. Išče nas in mi iščemo njo. Ko poezijo resnično najdemo, se zdijo luknje sveta malenkost bolj polne.

Poezijo iščemo vsi. Morda nam jo uspe srečati, morda pa tudi ne. Na izjemen način je to uspelo pesnici Veroniki Dintinjana, ki nas skozi svoje pesmi zbirke V suhem doku popelje na potovanje po morju, globoko v celino in spet nazaj. Zbirka obravnava mnogo sodobnih in pomembnih tem, ob katerih se bralec kar mora ustaviti in razmisliti.

Glavna tema celotne zbirke je zame sprejemanje sebe in druženje s sabo, celjenje ran.

To avtorica izpostavi kot bistvo poezije in to je tudi glavno sporočilo njenega nagovora udeležencem tekmovanja. Poezija je na svetu za vsakega človeka, da je ob njem v vsakem trenutku, da ga sprejme in tolaži. Poezija je resnica. To je rdeča nit celotnega nagovora, v katerem pesnica poveže tekmovanje in poezijo, dve stvari, za kateri tudi sama mislim, da nista najboljši prijatelji.

Tekmovanje teži k uspehu in se neuspeha sramuje. Poezija sprejme neuspeh kot neizogiben. Avtorica pravi, da njena

knjiga govori predvsem o tem, kako se soočiti s porazi, se zazreti v »prazne roke«.

To je bistvo življenja. Pogledati na vse zmage in se zazreti dvomom v oči. Razkriti našo resnico. In sredstvo za to je pesniški jezik. V nadaljevanju avtorica vključi v svojo razlago Festival mladih vin, ki ga organizira za mlade, da bi jim pokazala, kako začeti, kaj pomeni dobra pesem in kako sprejeti slabo.

Pravi, da ta festival ponuja alternativo večne naravnosti k uspehu. S pesništvom pomaga razkriti, kdo zares smo, kakor nam razkrije, da je možna pot, ne zmeraj cilj. Odkrivanje samega sebe je življenjsko potovanje, Pot z veliko začetnico.

Avtorica v nagovoru pove, da je umetnost iskanje. Iskanje resnice samega sebe. S poezijo lahko pogledamo v najgostejšo temo, smo manj osamljeni, da je tam za nas, ko nas zgrabijo najtemnejša čustva, da nam pokaže, kdo smo. Vse to avtorica poudarja v nagovoru in vse vidi do enega zaključka. Pesem je resnica.

To sporočilo lahko zaznamo v vsem, kar dela Veronika Dintinjana. To sporočilo živi. Svojo prvo pesniško zbirko Rumeno gori grm forzij, je izdala l. 2008, do izdaje zbirke V suhem doku pa je minilo celih osem let. V takem pisanju vidim neko načelo. Avtorica res živi svoje poglede na poezijo kot na živo umetnost – kot na nekaj, kar je vredno delati počasi. V sodobni, hitri družbi je potrebno take poglede varovati. Ugotavljanje resnice o samem sebi, raziskovanje le-te, je pogosta tema tudi v pesmih zbirke. V tem se zbirka zelo povezuje z nagovorom. Zbirka s svojo štiridelno sestavo je potovanje k samemu sebi. Za razlago tega lahko uporabim analogijo vala. Vse se začne na mirnem morju, ki postaja vse bolj razburkano, naraste do vrhunca in se spet vrne na začetek.

Nazaj tja, kjer smo začeli, a tam je vse drugače, saj nas je potovanje popolnoma spremenilo. Našli smo nove resnice o nas samih, s pomočjo poezije. Ta tematika je opazna tudi v dveh priloženih pesmih, npr. v pesmi Nostos, ki govori o spreminjajoči moči poezije in o tem, kako nas zmeraj vrne do nas samih. Do naše resnice. Mislim, da so te ideje iz nagovora lahko vidne tudi v dejstvu, da avtorica v pesmi vključuje veliko avtobiografskih elementov. V njih lahko opazimo, da je kirurginja, prevajalka, od kod izhajajo njeni predniki, da se navdušuje nad slikarstvom in še mnogo drugega.

Še na vzporednica je med zbirko in nagovorom je dojemanje poezije kot tolažnice, kot prijateljice v težkih časih. V nagovoru pesnica vključi citat pesnice Luise Glück, ki ji je kot pesnica zelo blizu in katere pesmi je tudi sama že pre-

vajala. V citatu Luise Glück zapiše, da nam pesem zmeraj pravi, da nismo sami, tudi ne v temnem tunelu.

Podobne motive lahko opazimo v pesmi Govori, kjer nas pesnica popelje čez mnogo vsakdanjih, življenjskih dogodkov, vsakdanjih, pa tudi težjih, temnejših. Sporočilo je večno govorjenje pesmi, večno spremljanje, tudi tolažba. V tem se pesem lepo poveže z nagovorom. Še ena podobnost je širjenje obzorij v poezijo, spoznavanje novih stvari v svetu preko nje.

Avtorica v zbirko pogosto vključuje svoje najljubše avtorje, njihove citate. V eni izmed pesmi jih imenuje »moji junaki« in pripoveduje o vsem, kar so jo naučili, kar so ji pokazali. Poezija je zmeraj učenje, včasih o sebi, včasih o svetu.

Seveda pa je med vsebino nagovora in zbirko tudi nekaj razlik. Glavni vidim v bolj pozitivni naravnosti nagovora in drugačnega dojemanja napetosti v času. V nagovoru nam pesnica razloži, da so neuspehi del življenja, da je važna pot. To kaže na neko pozitivnost, na to, da zmeraj obstaja izhod. V zbirki je pogled na to večkrat temnejši, vse je bolj tragično, brezizhodno, pogosto se težave končajo le ob koncu sveta, zmage. Avtorica pravi, da ji je tudi zaradi te temne naravnosti druge zbirke, Rumeno gori grm forzij bolj pri srcu.

Druga razlika, ki sem jo opazila, pa je dožemanje časa. Pesnica pravi, da smo posebna, neponovljiva možnost na meji preteklosti in sedanjosti. Pesmi zbirke nam to razpetost večkrat predstavijo kot ujetost med preteklost in prihodnost, v kateri prostora za sedanjost skoraj ni. Na tem mestu zaznala majhno razliko med dožemanjem pesnice v nagovoru ali v zbirki.

Veronika Dintinjana za svoje pesnjenje uporablja izjemno dovršen pesniški jezik. Njeno izražanje je zmeraj izjemno natančno, besede pozorno izbira in poskuša v njih najti točno določen pomen.

Primer opisane premišljenosti jezika lahko vidimo v nagovoru in vseh njenih pesmih. V zadnji pesmi zbirke je npr. uporabila motive čezooceanke, ki nam vzbujajo veliko asociacij in doseže poseben namen.

Ob razlagi pomena poezije v nagovoru uporabi motiv sopihajoče lokomotive in s tem pri bralcu doseže edinstven učinek. Slogovna sredstva pogosto pomagajo toku besedil. V nagovoru uporablja veliko verznih prestopov, kar je vidno tudi v pesmi Nostos. V pesmi uporabi kar nekaj metafor, npr. metafora poti za življenje. S tem pomaga predstaviti bralca in ustvarja tok besedila. Pesmi imajo pogosto več delov in so tudi daljše, veliko pa je tudi čisto kratkih. So zelo raznolike, kar ustreza tudi njihovim tematikam. Pesem

Nostos ima krajše kitice, ki bralca vedno poganjajo naprej, do naslednjega verza, naslednje ideje. Podobno doseže avtorica v nagovoru s krajšimi odstavki, ki so prav tako dobro premišljeni in delujejo kot nekakšna gonilna sila. Ob tako premišljenem izražanju uspe Veronika Dintinjana še zmeraj ohraniti vtis spontanosti, zato me sploh ne čudi, da je za svoje delo prejela že mnogo nagrad, med njimi celo Jenkovo nagrado mlade literature Urška.

Pesnica nas v vseh svojih delih popelje na edinstveno potovanje v svojo globino, v lasten suhi dok in hkrati okoli celotnega sveta. Zares nam dokaže, da je poezija resnica, kot vedno znova poudarja v nagovoru pred tekmovanjem. Tudi jaz sem njeno poezijo dojemala tako. Zares mi je dokazala,

kar sem o poeziji vedela že prej, da je tam zame, da je tam za vsakega izmed nas, da je v tem njena največja vrednost. Po izkušnji z branjem zbirke si želim poezijo še bolj pogosto vzeti v roke in jo še bolj spoznati. Skoznjjo si želim odkrivati svet ter zmeraj pustiti, da me pesem izzove.

Rime, verzi, vse šepeta. Vse govori, nam kaže svojo zgodbo, odpira in dopušča, da jo pišemo tudi sami. Vedno znova potihoma vpraša: »Kdo si?«

In jaz razmišljam, berem, pišem in se sprašujem. Na tisoče in tisoče vprašanj.

Morda pa le kdaj najdem odgovore. Morda se skrivajo v pesmi.

Filip Gračner | *Srednja elektro šola Maribor, srednji strokovni program, 1 in 2. letnik*

Mentorica | **Daniela Hergan Grosek**

Pesem poustvarjajo bralci. In pesem vas vedno potihem vpraša: »Kdo ste?«

Pesem je nek skupek besed, ki jih veže neka skupna točka – tematika.

Pesem je lahko kratka ali dolga, vesela ali žalostna, kar ni nujno odvisno od pesmi same, temveč od tistega, ki jo bere – bralca.

Kaj razmišljam ob branju? O čem govori pesem? Kako me nagovarja? Ali mi pesem razodeva avtorja ali je v resnici ogledalo, ki odseva bralca samega in mu daje vpogled v dušo?

Vsak od nas je že prebral kakšno pesem, naj bo lirski ali epski. Ob branju vsak čuti nekaj drugačnega, se s pesmijo poistoveti ali se z njo sploh ne strinja.

Poezija v nas vzbuja občutke, ki jih včasih poznamo oz. jih doživljamo redno ali pa jih doživljamo prvič. Za to so odgovorni številni dejavniki, kot so: slogovna sredstva, oblika, ritem pesmi, tok misli avtorja ipd.

V zadnjem času so me zelo nagovorile pesmi Veronike Dintinjane, v zadnjem času zelo »vroče« pesnice. Navdahnila me je predvsem poezija v pesniški zbirki V suhem doku, ki je izšla osem let po njenem izjemno uspešnem prvcu

Rumeno gori grm forzij, ki je bil zaslužen za to, da je Veronika Dintinjana na 24. slovenskem knjižnem sejmu prejela nagrado za najboljši leposlovni prvenec.

V suhem doku je zbirka, v kateri avtorica na nekaj več kot sto straneh ne sanja zgolj o nedosegljivih idealih sodobne družbe, ampak prizemljeno razpreda o preprostih dejanjih vsakdanjega življenja, kot so vožnja proti morju, ki jo obdaja misel o smrtnosti, gledanje zvezd v družbi prijateljev, prometna nesreča ...

Veronika Dintinjana ve, da je poezija nekaj edinstvenega in neponovljivega, zato v zvezi z njo rada nagovarja mlade bralce, ki jim sporoča: »Poezije ne zanima vaš družbeni status, bančni račun, lepo telo ali najnovejši telefon.«

S tem želi povedati, da za uživanje v branju ne potrebuješ nikogar in ničesar, le srce, ki se je pripravljeno odpreti in razmišljati o sebi in svetu.

Pesnica v svojih nagovorih piše podobno kot v svoji zbirki V suhem doku. Ti so raznoliki, bogati, sinkopirani, odražajo avtoričina osebna stališča, ki se ponavadi močno razlikujejo od stališč sodobne potrošniške družbe, ko večkrat poudarja, da denar in priljubljenost nista prvotnega pomena, marveč štejejo osebne vrednote in zdrava pamet. To se vidi v pesmi